

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

En an 180 Lei
Pe jumătate 90 Lei
a America pe an 2 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Târnava-mică
Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei
a doua și a treia oră 4 Lei.

Țărani fericiți

— Ce povestește un călător despre țărani din Elveția —

Nu cred să fie o altă țară, unde țărani să traiască mai bine și să se simtă mai fericiți ca în Elveția.

Casele sunt atât de curate, vitele sunt atât de frumoase, iarba câmpului atât de fragedă și bogată, încât pare că Dumnezeu a binecuvântat această țară, împodobindu-o cât se poate mai frumos, iar pe om l-a făcut atât de blând și de bun, încât nu se poate compara cu alții din alte părți, din câte am văzut.

Și căutând mai cu grije să înțeleg de unde iăvorește atâta bogăție în casa acestor oameni, care este secretul bunului trai pe care îl duce țărani elvețian, am aflat că singurul dar pe care îl au acești oameni, este munca.

Intr'adevăr, dacă examinezi cu atenție, vei găsi că nu este țărani elvețian mai deștept decât cel francez sau cel german ori cel austriac. Am găsit chiar că țărani român este mult mai ager la minte, mult mai vioiu la glume, mult mai duios la suflet decât acest țărani elvețian. Dar munca socotită cu gramul, firea domoală, iubirea de a produce tot mai mult și tot mai bine, fac din țărani elvețian cel dintâi element de cucerire a civilizației.

Nicăieri nu se îmbracă mai bine, nu se mănâncă mai bine și nu se trăește mai larg, ca în casa țărani elvețian.

Nu există unde-va în vre-o țară ourățenie și frumusețe mai atrăgătoare ca în casa acestui sătean. Dar, repet, munca iscusită pe care o execută acest țărani elvețian este singurul secret cărui se datorește această bogăție și acest bun traiu.

Pentru ca să se poată prețui într'adevăr de fiecare ce însemnează această pricepere în munca cea de toate zilele la țărani elvețian, voi povesti o întâmplare de acum 20 de ani:

Mă întorceam din Franța prin Elveția, ca să vin în țară. M'am oprit câteva zile să văd cum se lucrează grădinile de pomi și viile, căci eu pentru această treabă mă dusesem în țările din Apus.

Intr'una din zile, aflându-mă într'un sat, nu prea departe de orașul Zürich și tot căutând să văd și să aflu câte

ceva nou, am ajuns din urmă pe o cărare ce eșea din sat, printre grădini, o femeie bătrână care ducea de căpăstru un măgaruș.

Pe spatele măgarului erau atâr-nate două coșuri pline cu bălegar putred ca pentru flori. Cum cărarea ducea sus spre munte, am intrat în vorba cu baba să aflu de ce chinuiește acest dobitoac cu o sarcină destul de grea. Credeam că se duce să arunce gunoii în vre-o groapă undeva, pentru ca să scape de el.

Foarte liniștită și blândă, baba mi răspunde că duce bălegarul la grădinița casei lor, aflată sus pe deal, că ginerile ei fiind sărac nu poate cumpăra o casă cu grădină în sat, din cauza prețului foarte scump. Dar așa, pe munte au găsit un loc potrivit din vechea proprietate a familiei și acolo fac legumele pentru casă.

Atras de blândețea babei și mai ales de curiozitatea de a ști cum pot să se cultive legumele într'o grădină de munte, am mers și eu cu baba încet, încet până la locul arătat.

Ce credeți că era acolo, o grădină? Va înșelați!

O lespede mare de piatră cât fața unei odai largi, așezată din întâmplare în mod plan ca și când ar fi fost o treaptă largă de altar, sau și mai bine ca pridvorul unei biserici.

Să tot fi avut 12 pași de lungime și tot atâta în lățime. Câți-va măracini tunși așezați cu grije, serveau drept gard împrejmuitor.

Pe lespede această de piatră, de pe care-ți era frică să privești în jos, spre poalele muntelui, pe locșorul acesta atât de mic, de parc'ar fi fost tăiat anume ca să se odihnească puțin călătorul obosit de atâta urcuș, aici pe o bucată de piatră cât o masă, se găsea grădina care trebuia să întrețină cu zarzavaturi o familie întreagă de oameni săraci: tatăl, mama, doi copii de școală și o bunică. Când am vizitat eu grădinița aceasta, era pe vremea zilelor primăverii. Erau morcovii deja măricei, salatele aveau căpățini, iar bătrâna spunea că vine Sâmbata cu fetița să răsădească varza timpurie în locurile

goale de unde se scoteau firele subțiri de morcovi pentru supă.

Nu am avut în viața mea emoție mai mare decât atunci când la fața locului, în grădinița ei de pe munte, bătrâna îmi ținea ea mie o lecție despre felul cum se întreține o casă întreagă dintr'o grădinița atât de mică!

Dumnezeu și întâmplarea mi-a ajutat ca în toamna aceasta să trec din nou prin Elveția. M'am oprit iar la Zürich și am plecat în grabă, să mai văd odată grădinița aceea care m'a minunat atâta.

Am găsit drumul ca și când numai de câte-va luni nu aș fi fost acolo.

Nu am mai putut recunoaște însă grădinița babei, care m'a condus atunci, și mi-a dat lecții cu 20 ani în urmă. Erau atâtea grădiniți făcute în partea aceea a muntelui! Și erau una mai frumoasă decât alta. Cum or fi spart stâncile pentru a face povârnișul atât de așezat ca să stea pământul nemișcat de ploii, nu mă pot pricepe.

Știu numai că toți lucrează acolo, toți au ce le trebuie pentru acasă și când nu li se ajunge câte ceva, năvălesc asupra stâncilor, le fac și le profac cum știu ei și scot din pământul sărac al țării lor cele mai scumpe bogății.

De aceia nu cred să fie unde-va în altă țară, traiu mai bun și fericiți mai mare pentru țărani, decât în Elveția.

Secretul acestei bogății este însă inima bună și munca lor!

Câmpul.

Iarăș inveninările din Ungaria.

Am scris și noi în mai multe rânduri despre ticăloșiile descoperite într'un șir întreg de sate de pe lângă râul Tisa, unde mai multe femei cu suflet diavolesc și-au inveninat bărbaii sau rudeniile celea mai de aproape, din mânie sau din poftă de câștig. Cetim în gazetele străine, că s'a desbătut de curând a cincina pără cu inveninări. Pe banca acuzaților a stat de astădată femeia Cseri Lajos-né, care și-a inveninat părinții, chiar pe mamă-sa și pe tatăl său duce. Le-a dat să beie ceaiu inveninat cu arsenic, de care au și murit amândoi bătrânii. Pricina inveninării a fost tot pofta de avere, căci se temea că bătrânii vor face testament în favorul altor frați. Zgripțoroaica a fost judecată la moarte prin ștreang.

Maica preacurată

Toți te cântă cu iubire,
Toți cu dor te preamăresc
Și îndreaptă-alor privire
Către tronul tău ceresc,
Unde stai încunjurată
Tot de cete îngerești,
Maică sfântă preacurată
Bindecuvântată ești!

Toți și toate te adoară,
Sus în cer și pe pământ,
Căci ca fragedă fecioară
Ai născut pe Fiul sfânt.
Lume 'ntreagă-i fermecată
De virtuțile-ți cerești,
Maică sfântă preacurată
Bindecuvântată ești!

Dimineața 'n zori de zile,
Când zefirii cei ușori,
Ca o tainică șoptire
Se strecoară printre flori,
Se înalță câteodată
Glasuri dulci și îngerești
Maică sfântă preacurată
Bindecuvântată ești!

De cu seară, când s'alină
Sgomotul obositor,
Către casă spre odihnă
Trage bietul muncitor,
Pe drum sufletu-și îndreaptă
Către cetele cerești;
Maică sfântă, preacurată,
Bindecuvântată ești!

Ajutați pe deaproapele vostru

Intr'o stradă dosnică dintr'un orașel trăia fierarul Radu cu nevasta sa și cu cei trei copilași ai lor. Dânsul era cunoscut de toată lumea din orașel ca bun și harnic meșteșugar, și de aceea, niciodată nu se putea plânge de lucru. La el, cât era ziua de mare, de dimineața până în seară, cărbunii din vatră nu se mai stingeau, și pocniturile de ciocan nu se mai isprăviau. Nu era bogat, dar prin munca lui câștiga destul, ea să aibă cu ce trăi. Dela o vreme, vecinii băgară de seamă că meșterul Radu începe lucrul mai de dimineață și îl isprăvește seara mai târziu decât înainte. Mulți dintre ei își ziceau:

— »Ce o fi pățit fierariul nostru, de lucrează și noaptea? Nu-i ajunge cât lucrează toată ziua? Unul dintre dânsii, căruia îi plăcea să afle toate, îl întrebă într'o zi, care e pricina, de lucrează acum și noaptea.

— »Oe să fie! Lucrez și pentru Vasile, vecinul meu. Știi, că acum două săptămâni i-a ars bietului om casa; ba chiar și el, sârmanul, s'a ars așa de rău, că zace de atunci la spital. Dumnezeu știe când se va vindeca. Nevasta lui și copiii i-au rămas pe drumuri. Focul le-a ars tot ce aveau și acum sunt muritori de foame. Ca să-i pot ajuta, încep lucrul cu două ceasuri mai de dimineață și îl isprăvesc cu două ceasuri mai târziu. Cu câteva lovituri de

ciocan mai mult pe zi, pot să le viu într'ajutor. Lucru e, din mila Domnului, destul, numai sănătos să fie.

Dacă aș avea avere, i-aș putea ajuta mai lesne și mai mult; dar așa, fac și eu ce pot.

— »Foarte bine meșterel! Fapta dumitale e cum nu se poate mai frumoasă. Crezi însă că Vasile va putea să-ți răsplătească binele ce-i faci?

— »Ei, să-ți spun drept, că nici nu m'am gândit la aceasta. M'am gândit numai, că pe bietul om l-a ajuns nenorocirea și că trebuie să-l ajut, că doar suntem datori să ne ajutăm unul pe altul.

*Cine pe săraci ajută,
Pe Dumnezeu împrumută.*

Tatăl nostru, carele ești în cer

Mama Sanda era o văduvă săracă. Ea trăia cu cei cinci copii ai săi într'o căsuță sărăcăcioasă... Cât era sănătoasă, mama Sanda, era mereu cu mâna pe lucru și cu gândul la Dumnezeu. Astfel câștiga ea chiar cu prisos, și hrană, și haine pentru copilașii săi.

Intr'un rând însă se îmbolnăvi greu mama Sanda, se simțea slabă de tot. O îngrijia și gândul, ce o să fie de bieții ei copilași, dacă ar boli mai îndelungat, ori chiar ar muri.

Dar deodată se însenină la față și șopti:

— *Tatăl nostru, care ești în cer!*

Atunci chiar veni Linuța, copila cea mai mare, lângă patul mamei.

Și întristată întrebă ea pe mama:

— Cum te mai simți azi dragă mamă?

— Ceva mai bineșor, draguță! Dar tu, ce ești așa de supărată?

— Încă de ieri ni-s'a gătat tot ce aveam de ale mâncării. Astăzi, în toată casa noastră, nu-i nici o fărâmitură de pâine, nici o mână de făină. N'avem nimic, nimic. Copiii îmi cer de mâncare!

Din ochii mamei curgeau lacrimi de durere, pe obrazii ei slăbiți... Și cu glas încet zise:

— Cine să ne dea de mâncare? *Vom chema într'ajutor pe Tatăl nostru, care este în cer...* Da, fca mea, *Tatăl nostru, care este în cer, este Alotputernic, este bun și milostiv.* Domnul Isus Hristos ne-a învățat, să cerem dela Tatăl ceresc și ni-se va da.

Și copiii cei mai măricei îngenunchiară și ziseră *Tatăl nostru*, cu glas înduioșat, cum i-a fost învățat mama lor. Și mama și Linuța se mai liniștiră...

Mitică, care urma în clasa a patra, plecă la școală nemăncaț și trist. Drumul lui ducea pe dinaintea bisericii, care nu era departe de căsuța lor. Când ajunse în dreptul bisericii, văzu ușa deschisă. Și ce-i dete lui prin gând? Să intre în biserică.

În biserică părintele preot făcea slujba. Pe altcineva Mitică nu zări în biserică. Atunci el îngenunche de-o parte și zise înduioșat *Tatăl nostru...* Și își șterse lacrimile, se sculă în picioare, ieși din biserică și plecă la școală.

Când se întorcea acasă, fratele său cel mic, Ionel, îi ieși vesel înainte și-i zise:

— Bucură-te Mitică! O cocoană ni-a trimis o pâne mare și făină pentru mămăliuță, și brânză. Și mămuca a gustat nițel și e mai bine! Aide fuga, să mânci și tu.

Ce se întâmplase? Când se ruga în biserică, o cocoană miloasă asculta sfânta slujbă, într'un colț al bisericii. Ea vazuse pe băiețuș, în biserică. Apoi întrebuse pe cântăreț, al cui este copilul? Și cântărețul îi spusese totul despre sărăcia și despre boala bieteii văduve.

Mama Sanda se făcu bine.

Ea astfel povățuia mereu pe copiii săi:

— Nu uitați dragii mei, nu uitați niciodată de Dumnezeu, nici la bine, nici la rău! La dânsul să vă îndreptați cu ruga. Pe El să-l chemați într'ajutor, pe *Tatăl nostru, carele este în cer!*

V. Gr. Borgovan.

Ce face beția

Cetim următoarele: În comuna Răușeni, s'a stabilit acum câțiva ani o tânără pereche: soțul Constantin și Maria Grigore. Ambii muncitori, împrăștiți, au reușit în scurtă vreme să-și facă oarecare stare. S'au născut trei copii. Dar nenorocirea făcu ca soțul să cadă în patima beției. Bărbatul irosea pentru băutura toată gospodăria. Într'una din zilele trecute, cu toate opunerile nevastei sale, Constantin se duse la cârciumă, de unde nu s'a reîntors decât la miezul nopții, beat.

Cum intră în casă, ceru soției, care tocmai adormea un copil de 3 luni, să-i dea apă de băut. Femeia necăjită de starea în care îl vedea, s'a răstit la dânsul. S'a născul ceartă. Infuriat peste măsură Grigorie se năpăstui asupra nevastei sale, și după ce o bătă sălbatec, o aruncă afară în drum cu copilul în brațe. Toate rugămintele femeii, de a o lăsa în casă, rămaseră zadarnice.

Afară era un viscol puternic și un frig care te pătrundea până la oase. Copilul începu să plângă, nefericita mamă își desbracă atunci bluza învelind pruncul. Dar cum frigul se înțețea și copilul țipa tot mai tare, mama se văzu nevoită să-și desbrace pe rând hainele, rămânând numai în cămașă. Spre zorii zilei frigul răzbindu-o și pe ea, femeia căzu amorțită pe marginea drumului. A doua zi dimineața trecătorii i-au găsit în nesimțire, mama fiind în brațe copilașul. La spital, copilul n'a mai putut fi readus la viață. Femeia e în doaga morții.

Dela poala Tibleșului

În județul Năsăud, la poala muntelui »Tibleș», unde curg izvoare de boabe cristaline, în mica comună *Plaiul bătrân*, în 2 a l. c. am petrecut la locul de odihnă pe neuitatul și vrednicul fost învățător *Fetti Spiridon*. S'a dus și el ca toți din vrâsta sa, s'a dus și a lăsat un gol ce cu greu se va umplea. Era omul datoriei. Alb ca moș Crăciun, dar cu inima tină, pururea vesel, cu glumele sale nescacate, îl doream să fie tot între noi. Născut în Plaiu la 1852, după ce învăță în sat a cefi și scrie, îl duseră părinții la școala grănițerească din Zagra, de-aici la școala normală din Năsăud, de sub conducerea vestitului pedagog Vasile Petri.

Studiând la școlile grănițerești, posedă perfect limba germană. A servit în comuna Plaiu, Bichigiu, Gauren, Polenile Zagrei și la

Din viața misionarilor

Mihail Unia, apostolul leproșilor*)

VII. Medicina secretă și căciula lui Don Bosco

Unia s'a urit de învățatură. Nu se putea împăca cu ea. Era tare la cap, nu pătrundea în el prea multă învățatură. Învăța câte-o lecție de trei — ori, dar când trebuia să răspundă — nu mai știa nimic din cele învățate. I se evaporase din cap toată înțelepciunea. Privia cu întristare cum și unii și alții se lăpădă de școală, apucând la alte ocupații. Nici el nu știa ce să mai facă... dar cu atât se ruga mai mult.

Intr'o zi voia să-l mângâie un prieten în născutul acesta. Dar el îl surprinse cu următoarele cuvinte: „Finiștit, căci acum mi-am găsit medicina“.

— Ce medicină? întrebă prietenul său.

— După lecții, vino cu mine, ca să-ți arăt.

După lecții în adevăr lăsându-și cărțile pe bancă, a mers cu prietenul său în biserică și oprimăde-se înaintea altarului „Sfintei Marii Ajutoare“ îi spuse: „Iacă, eu din locul acesta mi scot învățatura și simțesc că din zi în zi mi-se întărește mintea“.

De fapt, Unia progresa în științe atât de mult, încât Don Bosco se cugetă să-l facă preot și să-l trimită la sfîntire. I-a și spus intenția asta, dar Unia iarăș se codi zicând:

— Nu mă fac preot.

— De ce?

— Pentru că-s încă prost. Nu am destulă învățatură.

— Iarăș esti tare la glăvățină? Ei, lasă că te vindec eu!

Atunci îi trânti pe cap căciulița lui de preot și-i zise:

— Acum mergi, unde te trimt?

— Merg — raspunse Unia — mă duc și la capătul lumii!

Din clipele aceste Unia rămase sch mbat

*) Inceputul s'a tipărit în nr. 6 al gazetei noastre.

unitar. Nici prin minte nu-i trecea să se mădorească în satul său. Era hotărît să rămână la Salesiani și să meargă unde va cere trebuința și voia lui Dumnezeu.

VIII. Papa Leon XIII vrea o misiune în Columbia

În anul 1889 era mare mișcare în Columbia Americii de Sud. Republica aceasta stăruia mult de Don Rua (un tovarăș al lui Don Bosco) ca să-i trimită acolo misionari. Moartea lui Don Bosco, întâmplată la 31 Ianuarie 1888, a împiedecat încă pe câțiva timp, înființarea de case nouă pentru misionari. Președintele republicii s'a întors atunci cu rugămintea către papa Leo XIII, ca acesta să dea ordin lui Don Rua. Președintele își zicea: „Salesiani vor asculta cel puțin de papa, dacă pe noi ne-au refuzat!“

Și aievea așa s'a întâmplat.

Papa a chemat în audiență pe Don Rua și l-a îndemnat să înființeze misiunea din Columbia. Don Rua a ascultat.

Atunci mulți clerici au rugat pe Don Rua să le dea voie să meargă în acea țară departată. Nimeni nu se cugeta la Unia. Dar iată! Intre multele cereri intrate, acolo era și cererea lui Unia.

Surprinderea superiorilor a fost mare. Era tocmai trebuința de un preot liturgisitor, și numai el era preot depin între concurenți.

Unia numai decât voia să plece, fără să-și mai cerceteze satul de naștere. Numai la provocarea superiorilor și-a vizitat rudeniile. Când a ajuns în satul său, tovarășii lui de odinioară nici nu îndrăzneau să se apropie de el. El trebuia să-i îndemne. Înfișurarea lui a înșuflețit așa de mult pe tinerii din sat, încât mulți voiau să intre nu numai în societatea salesiană, ci să-l urmeze și în țări departate. A urmat despărțirea.

În biserică Vergurei Maria Ajutoare, misionarul Costamagna (mai târziu episcop

urmă în satul natal. Sub era maghiară după un serviciu de 25 ani trece la penziune. A muncit dinpreună cu colegul său oarecând Manu la înființarea băncii populare din Zagra, care să bucură și azi de un nume frumos. Ca fost curator al bisericii gr. cat. din Plaiu a stăruit pentru ridicarea actualei biserici, care este prejmuită cu zid și plantată cu mândri brazi, cari vor șopti pururea amintirea celui ce i-a plantat și care azi ne-a părăsit.

Era în primăvara anului 1914, când într'o bună dimineață după obiceiul de munte în cămeșă cu grabă veni la școală unde eram cei 3 colegi adunați pentru a începe munca zilnică și oprindu-ne ne spune: „Băieți! — căci așa ne zicea — „am visat, c'au intrat Roșiorii în țară, — i-am văzut ca pe voi și drept deasupra Sibiului s'au făcut nevăzuți. Și a trecut 2 ani până s'a realizat visul. Dumnezeu l-a învrednicit ca pe dreptul Simion, în a cărui zi a și părăsit lumea, de-a văzut visul neamului nostru românesc înfăptuit. L-au petrecut la locul de odihnă colegii din comună cu elevii școlii primare, colegii din Valea Zăgrei. Predica ocazională a rostit-o preotul Rusu din Poienile Zăgrei. Iar noi colegii îi zicem cu sf. scriptură: „bine slugă dreaptă și credincioasă, ai muncit drept și fără prihană, intră în împărăția Domnului. Noi îți vom păstra pe veci, în inimile noastre, scumpa-ți amintire. Dormi în pace suflet biând!“

A. Vicu
învățător.

Bolșevicii arestează un mitropolit și șase episcopi în Ucraina.

Sovietele de-o vreme încoace își fac de cap. Bănuind pe toată lumea, care nu stă deodrept în slujba lor, că vrea să le răstoarne domnia, închid, duc în exil și condamnă la moarte mii și mii de oameni de treabă și nevinovați. Astfel în zilele din urmă au arestat în Ucraina, un mitropolit și șase episcopi ortodocși, acuzându-i că vreau să uneltească împotriva guvernării lor și vreau să elibereze Ucraina din brațele Bolșeviciei. Mare minune dacă cei arestați vor scăpa de condamnarea la moarte.

Foița „UNIRII POPORULUI“

Calea mea

Pe calea mea, un suflet plin
În mine se arată,
Căci pe-a mea cale-i cer senin,
Senin ca niciodată.

Urmând chemarea lui Hristos,
Din inima Lui vine
Un val de foc misterios
Ce arde pentru mine.

Deci nu mă tem pe drumul meu
Când negura apare,
Că rog pe bunul Dumnezeu
S'aprindă 'n ceruri soare.

Și astfel învăț azi a cânta
Cu voce-armonioasă:
Cât de frumoasă-i calea mea
Și cât de luminoasă!

Assisi, Italia

Fr. Gheorghe Frențiu

Regele bălărilor

— Povestirea interesantă despre tigrul a vestitului călător suedez Sven Hedin —

În grădina de animale din Calcuta se plimba un tigrul uriaș, cu pași mari, neauziți. Biana lui e roșie cafenie, pe coaste vârgată cu negru și pe pântece albă. Mișcările lui sunt uimitor de moi, făcute parcă arume pentru un atac pe furis și pentru salt. Când ajunge la pereți el se întoarce repede și grațios, sare din când în când sprinten pe scândura dela peretele din launtru și lunecă în vizuina sa. Dar îndată s'a și întors, sare jos pe podeaua cotețului și începe iar să se plimbe încolo și încoace. Înaintea cotețului mai stau afară de mine câțiva Hinduși arămii și două domnișoare albe din America cu cărțile călăuze în mână. Dar tigrul nu se sinich sește de noi. Ochi lui galbeni în cari solipește un foc mistuitor privesc peste capetele noastre, spre palmierii și arborii de mango ai parcului. „Abl numai de așa fi acolo“, se gândește el, „ce ușor m'as pitula în întunericul nopții și m'as întoarce pe furis în bălăriile deltei Gargelui!“

Pe o tablă de porțelan țintuită pe cușcă stă scris: „Omorător de oameni. Tigrul acesta a sfâșiat patruzeci de inși!“ La urmă a intrat într'un laț ori într'o groapă și acum regele bălărilor e un prizonier pe viață.

După felul de a vâna și după gusturile lor tigrii se pot împărți în trei categorii: unii

trăiesc prin bălării și pături și se hrănesc cu vânat. Alții își caută ea pradă vite domestice, și în sfârșit alții nu-și potolește foamea decât cu carne omenească. Specia aceasta din urmă e destul de rară. În genere tigrul e socotit a fi las; după cum animalele bălărilor se tem de el, așa se teme și el de om.

Cel mai numeros e tigrul care vânează prin bălării mistreți, cerbi și antilope; dar că se mulțumește și cu animale mai mici și la nevoie poate să rabde multă vreme de foame. Tigrii bătrâni suat mai greoi și din comoditate se dau mai mult pe lângă animalele domestice. Tigrul mănăcător de animale domestice fură în unele regiuni regulat din cinci în cinci nopți câte o vacă ori juncan și bine înțeles că în chipul acesta pricinuieste mari pagube. El e așa de puternic că poate târi un animal de greutate de 180 de kilograme cale de câteva sute de pași prin tufisuri dese și foamea lui e potolită abia după ce a înghițit vreo treizeci de kilograme de carne.

După ce tigrul a prins o vită, el o târăște în stufișul cel mai des și mănâncă până se satură. În timpul mesei îi place să bea odată și apă și după ce s'a saturat se mai duce încă odată la apă, ca și cum ar vrea să-și clătească gura. Apoi se ascunde într'un stufiș îndepărtat adânc și singuratec. Aici el se culcă pe o parte, își întinde toate patru picioarele și doarme toată ziua; dar nu doarme adânc și la cel mai ușor foșnet prin desiș ori prin stufar el ciu-

misionar în America), a ținut vorbirea de despărțire.

Când au ieșit din biserică, toți oamenii se imbulziau să salute pe noul apostol și să-i dorească mult noroc în calea depărtată.

IX. Primul Apostolat

Între ceice sub conducerea lui Uaia au plecat în America depărtată, se afla și un cleric cu numele *Iosif Eterno*, din societatea Salesianilor. Bietul cleric, în timpul când și-a cercetat neamurile ca să-și ia rămas bun dela ele, a căpătat o răceală aspră și a început a tuși.

Uaia nu voia să-l ducă cu sine, dar clericul nu se lasă, ci-l asigură pe Uaia că nu va avea nici un năcaz și că numai atunci va fi în adevăr bolnav, dacă nu-l va duce.

Nu a putut fi desmăntat. A a trebuit să plece și el.

Dar pe vapor i-s'a făcut rău. Uaia a făcut totul ca să ușureze starea suflotească și trupească a bietului cleric. L-a îngrijit cu trei medici, l-a spovedit și cuminecat, a veghiat la patul lui.

Când au ajuns în America, l-au dus numai decât în spitalul cel mai apropiat. Dar Uaia nici aici nu l-a lăsat singur, ci a rămas lângă el, lăsând pe ceilalți Salesiani să meargă mai departe. La despărțire, bonii clerici au sărutat mâna celui bolnav zicându-i: „La revedere încurând în Columbia, deplin sănătos cu totul!”

— Mai mult nu ne vom revădea în viața asta — răspunse Eterno. Rogați-vă pentru mine! La revedere în împărăția cerurilor.

X. Moartea clericului

Nu peste mult Don Rua din Turin primi o scrisoare dureroasă dela Don Uaia din America. „Abia sunt 16 ore de când am debarcat (ne-am coborât de pe vapor pe țarm) — așa începe Don Uaia. Tovarășii mei dorm liniștiți. Nu bănuiesc ce pierdere ne-a ajuns. Aici veghez lângă fratele nostru, a cărui viață s'a stins înainte cu două ore. Trupul mort e întins pe un pat curat, lângă altar. În mână ține crucea și rosarul. Pare că numai doarme. Scriu sirele aceste cu inima rănită de durere. Călugărițe se roagă lângă el. El privește în-

delungat, apoi exclamă (strigă): „Nici nu pare mort. E un sfânt Aloisiu!” Moartea lui a pus în mișcare toată comuna. Mulți preoți s'au grăbit la înmormântarea lui. Cu mare durere îi închidem sicriul. Eu îmi petrec ziua parte lângă el în capelă, parte în grădiniță de lângă capelă, parte rugându-mă, parte plângând. Când m'am despărțit de neamuri, de prieteni, de cunoscuți, de țară — nu am vărsat nici o lacrimă; dar acuma nu le pot reține. Multimea vizitatorilor îmi servește spre mare mângâiere. După ce își rostesc scurtele rugăciuni, ei vin la mine, îmi strâng mâna zicându-mi din inimă: „Bunul Dumnezeu să vă mângâie revărsându-și liniștea în inima DVoastră. Noi încă ne vom ruga pentru sufletul celui reposedat, ca Dumnezeu să-l odihnească în pace!”

„Oh, frate răposat, mijlocește din împărăția cerului — unde cred că ai ajuns — că nu peste mult să vină și în părțile aceste Salesianii!”

„... Iar d-ta, iubite Părinte Don Rua, ai fost înștiințat telegrafic despre moartea fratelui. Telegrama a costat 145 de lire.”

XI. Uaia pleacă la Columbia. Vestea lui Don Bosco

După ce s'a închis mormântul peste sicriul lui Eterno, Uaia a plecat după tovarășii săi, la Columbia. Aceștia, apropiindu-se de capitala Columbiei, credeau că pe aici nu se știe nimic despre Don Bosco. Dar mare le-a fost mirarea, când înșiși locuitorii țării începură a le povesti despre năcazurile ce au să le sufere Don Bosco, despre întâmplările lui minunate, despre cănele sur și scăparea umitoare alui Don Bosco, cu ajutorul acestei căne minunate. Au auzit apoi dela o doamnă încă un lucru, pe care nici ei nu l știau. Doamna aceasta le-a povestit o întâmplare, la care a fost ea însăși martoră în anul 1883, când l-a cercetat pe Don Bosco în Paris.

Lucrul s'a întâmplat așa:

Doamna voia tocmai să cerceteze pe Don Bosco. În anticameră erau mai mulți domni,

¹⁾ Vom descrie cândva și în „Unirea Poporului” întâmplarea asta.

dintre care unul spunea, că Don Bosco are să meargă la familia unui conte, unde un băiat e greu bolnav, facât i-s'a dat și ungerea de pe urmă. Don Bosco a promis că cercetează familia cu condiția că a doua zi băiatul să minstreze cu el, la altar, în biserică.

— „Ei bine, ziceau domni. Vom vedea. Că și noi vom merge la biserică. Don Bosco acesta e sau un sfânt, de vorbește așa de sigur și pe sigur. Sau e un înșelător... De pe fața lui încă nu s'ar vedea să fie înșelător.”

Atunci eși Don Bosco. Se puse în trăsură și merse la familia contelui. Doamna de care vorbim luă altă trăsură și merse după Don Bosco la familia contelui, ca să vadă și ea băiatul în agonie.

Doamna casei întâmpina pe Don Bosco încă în anticameră, mulțumindu-i pentru bunăvoință și osteneală și aducându-i totodată la cunoștință că doctorii i-au spus să se pregătească pe înmormântarea băiatului, ne mai având nici o speranță pentru însănătoșirea lui.

— Doamnă, zise Don Bosco, băiatul DV se va însănătoși, dacă puneți votul (săgduința) că-l lăsați mâne dimineață să minstreze cu mine în biserică.

Doamna s'a învoit. Don Bosco a cercetat băiatul, i-a dat binecuvântarea, a zis rugăciunile.

A doua zi dimineața biserică era ticsită de lume. Se șopteau din gură în gură vorbele lui Don Bosco. Toți doriau să vadă ce s'a ales și cum s'a ales lucrul. Când deodată se ivi Don Bosco, mbrăcat în odăjdile bisericesti, pașiad spre altar și înaintea lui mergând băiatul contelui, ca ministrant.

Și doamna din Columbia adăose: „Acesta le-am văzut eu cu ochii mei”, și au fost publicate și de stările americane, împreună cu alte multe întâmplări de ale lui Don Bosco descrise de doctorul *Espiney*, într'o carte anume, care s'a răspândit în toată America ducând pretutindeni vestea lui Don Bosco.

XII. Uaia se însuflește pentru leproși

După ce Uaia a ajuns în Columbia, superiorii l-au destinat pentru Mexico.

Uaia, când a auzit de hotărârea acestor

lește urechile. Auzul lui e neînchipuit de fin; la o depărtare de câțiva metri el aude cum bondarul se cațără pe o frunză de bambu și știe să interpreteze foarte just toate sunetele apropiate ori îndepărtate din bălării. În ascunzătoarea-i sigură el pândeste mersul vitelor și păscutul oilor și dela o mare depărtare aude cântecul păstorului.

În noaptea următoare el se întoarce în acelaș loc ca să-și ia restul mâncării; și umbliă totdeauna pe cărările bătătorite ale păstorilor. Vânătorii știu acest obicei al lui și când vor să-l prindă fără a-și risca pielea, așează în calea lui o cursă, făcută în așa chip că niște dinți ascuțiți de fier se împreună deasupra labei îndată ce tigrul a intrat în inelul de fier.

Când tigrul s'a săturat de somn, el se ridică, își cocoșează spinarea și coada ca o pisică, se întinde și se lungeste așa că ghiarele picioarelor de dinainte se infig în pământ și oască cu botul căscat mare și cu limba scoasă țepănă. Când el respiră adânc, atunci pădurea răsună ca de un urlet înăbușit. El se scutură de țărână, se curță cu limba, își linge firele groase și aspre ale mustăților. Apoi pornește încet și precaut prin desigur cu ochii mari deschși, cari lucesc în întunec ca niște lumini verzi. Tulpinile de papură sunt strivite de labile lui. O cucuvea țipă într'un copac deasupra lui, o vulpe îl aude sosind și se oprește imediat, cu laba de dinainte încă în aer.

Acum tigrul a ieșit din tufiș și merge

pitș dealungul copacilor. Câte odată se oprește de ascultă și răsuflă așa de ușor că nu l-ai auzi chiar dacă ai pune urechea la botul lui. Apoi apucă pe cărarea care duce la rămășița pradei sale de ieri. Dar de astădată drumul acesta îl duce la moarte. Cu laba stângă de dinainte tigrul intră în cercul cursei, dinții de fier se împreună și intră în carnea de deasupra labei până la os. Fiara turbată de spaimă și de durere sare în sus ca un resort elastic de oțel, dar nu-și poate smulge laba din cursă. Tigrul se zgribulește acum pe loc pentru că bănuiește că cineva îl pândeste de aproape. Din ascunzăturile sale întunecoase dintre tufșuri, el a văzut adeseori trecând păstori cu turmele lor și el știe că ei sunt dușmanii lui. Acum se vor năpusti asupra lui. Dacă vrea să-și scape viața trebuie să plece de aici. Sângele picură din labă, el își încordează toate puterile — dar dinții de fier nu-l slăbesc; poate însă să târască cursa cu el. El merge deandăratele și o târăște după sine. Laba se răcește, sângele picură mai încet și el îl linge cu limba. El se vârtă tot mai adânc în tufiș și când răsar soarele zace aici gemând și chelălând.

Vânătorul știe acum că dușmanul lui e prins, dar nu cutează încă să-l urmeze. În tot cazul fiara e acum prada morții, căci se va prăpădi de foame, cursa nelăgăduindu-i să umble după vânat. Dăra făcută de cursă se vede lămurit și abia după câteva zile vânătorul se apropie de tigrul, cu mare băgare de

seamă, călare și cu pușca la ochi, ca să poată fugi îndată ce fiara ar căuta să sară pe el. La apropierea lui fiara sleită se scoală; mușchii și pielea din jurul gurei căscate sunt zgâncite, ochii verzi îi sclipesc cu ură și el mărăie amenințător, căci știe că i-a sosit ceasul de urmă. Impuscăturile răsună apoi prin pădure și rănit de moarte el se prăbușește la pământ.

În interiorul Asiei unde am întâlnit urme de tigri pela Lop-nor și la Tarin, el nu e atât de periculos pentru oameni; dar în India există tigri cari seamănă moartea și groaza pe distanțe de multe mile. Un tigrul deplin crescut măsurat dela nas până la vârful coadei, are o lungime de trei metri.

Fiara care se dă la om e de obicei o tigroaică; poate că din întâmplare a dat odată de gustul acesta, ori i-a fost mai comod când avea pui și nu voia să-i lase singuri, să prindă păstori, tăietori de lemne, factori rurali etc., și încă mai plăcut îi era să mănânce copiii și femeii, căci aceștia umbra goi, nu sunt armați și pielea le e mai fragedă. Când tigrul atacă pe om el îi vârtă colții în beragată, și sucește capul cu labele și în chipul acesta îl frânge șira spinării. Când sare, el scoate un sunet scurt, înăbușit, ca un fel de tușit, care face să înghețe sângele în vinele victimei lipsite de apărare.

Acum câteva decenii s'a împușcat o tigroaică care sfâșiasc 132 de oameni, bărbați, femei și copii. O altă tigroaică a răpus 127 de

plecându-și capul a zis: „Mă supun întru toate și sunt gata de plecare, când vor voi“.

Dar omul socotește, Dumnezeu împlinesc: Unia auzi că în Columbia sunt și leproși.

Într-o zi citind în cartea lui de rugăciuni ajunsese la capitolul, unde scrie despre cei zece leproși, vindecați de Isus. Citirea aceasta l-a pătruns așa de mult, încât nu-i mai eșia din minte icoana leproșilor. Timp de 5 ore ținu cartea în mână și nu putea merge mai departe ca cititul.

Dete fuga la superiorul său.

„Părinte — zise el — leproșii aceștia par-că mi-s'ar fi aruncat înaintea picioarelor. Nu mă lasă să merg mai departe. Rog scuteste-mă de a ceti rugăciunea mai departe.“

— Ei bine, răspunse directorul, te scutesc, numai fii liniștit.

Incâtva s'a liniștit. Dar seara iar l-a apucată fantasia. I-se părea că aude pe bieții leproși zicându-i: „Vai de noi, că toți ne ocolesc, până și preoții! Veniți măcar voi!“.

S'a culcat. Nu-l prindea somnul. S'a sculat. A mers la directorul. I-a bătut la ușe zicându-i: „Părinte nu pot dormi, până când nu aprobi cererea mea“.

— Nu pot zice da — îi răspunse directorul — fără învoirea lui Don Rua.

— Ei bine, voi scrie și lui Don Rua. Dar până atunci, rog a-mi permite să cercetez pe leproși.

— Cercetează-i. Dar numai mâne. Acuma mergi și te culcă!

A doua zi merse o epistolă către Don Rua. În epistola aceasta Unia face cunoscat că se gata de plecare la leproși. Nu s'a putut odihni până când nu i-a dat voie directorul să facă drumul acesta și roagă pe Don Rua să nu combată intenția, ce i-a inspirat-o Dumnezeu. Scrisoarea și-o termină cu cuvintele:

„În tot orașul a străbătut ca fulgerul vestea, că plec. Episcopul numai decât mi-a trimis un act oficios, prin care mă numeste preot la leproși. Mă cercetează mulți. Câțiva prieteni cred că mi-am pierdut mintea. Apoi medicii îmi dau diferite sfaturi, îmi recomandă diferite mijloace, ca să nu mă molipsesc. Vă rog, Don Rua, că nu mi combateți intenția

înșil! În anul 1886 aproape 1000 de oameni au căzut victima acestei fiare fără pereche de sălbatece și de fioroase, și oamenii au împușcat 1400 de tigri.

Sate întregi sunt părăsite de locuitorii lor când prin împrejurimi s'a instalat așa un mâncător de oameni care își caută câte o victimă la zile anumite. Din pricina unei asemenea bestii se închid drumuri și poteci și oamenii nu cutează să se ducă în pădure decât în număr mare și bine înarmați. Populația unor asemenea sate trăiesc într-o groază continuă.

Cel mai îndrăzneț vânător de tigri pe care l-am întâlnit vre-odată, era generalul englez Gerard din India. El cuteza să meargă singur de tot cu pușca în bălării și sportul lui de predilecție era vânatoarea de tigri; el vorbea de ea ca și cum ar fi fost lucrul cel mai simplu din lume. El făcea călătorii îndepărtate ca să doboare cu gloanțele sale una din aceste fiare, care neliniștea oamenii vre-unui sat. El obicinuia să se ducă după tigrul până'n propria-i vizuină și la nevoie se târa și pe patru labe prin tufșuri. Când tigrul se pîșula, adunându-și forțele pentru a sări, el ochia cu un sânge rece neasemuit inima fiarei și niciodată nu-și greșea ținta, cu toate că în totdeauna avea și un al doilea gloanț în rezervă în vânătorile acestea îndrăznețe și curajoase el răpusese singur 216 tigri.

Sven Hedin.

aceasta, ce mi-a inspirat o Dumnezeu. Nu Va îngrijați de viața mea. Eu voi urma tot sfatul bun ce-mi dau doctorii, voi folosi toate mijloacele, ce mi-le recomandă ei și mi-le va inspira bunul simț. Dacă însă voia lui Dumnezeu va fi să se lipească de mine boala cumplită. Ei, care îmi dă boala, îmi va da și răbdarea cuvenită să pot suporta boala și eu mă voi muta din lumea asta cu mângâierea, că am putut întinde ceva ajutor sărmanilor nenorociți. Și pe ei i-a răscumpărat doară sângele lui Isus Christos; pe ei, cari sunt mai nenorociți decât oricine în lumea aceasta, căci dupăce sunt părăsiți trupește, și în privința societății de toată lumea, ei mai sunt părăsiți și de preoți. Săptămâna aceasta plec și nădăjduiesc că pe la începutul lui Septembrie le voi putea servi și liturgie. Când voi ajunge acolo, numai decât o să Va dau de știre, despre mine și despre prietenii mei leproși. Acolo voi aștepta răspunsul dela DVoastră. Până atunci vă cer binecuvântarea și să vă rugați pentru sărmanul și iubitul „Dvoastră fiu întru Christos, Mihail Unia.“

XIII. Ce poate face iubirea deaproapelui

Trei zile ține calea dela capitala Columbiei până la satul leproșilor.

Unia a făcut totul, ca să ajungă cât mai degrabă acolo. Pe ici, pe colo, mai sunt și drumuri de fer. Când a ajuns la prima gară, trenul plecase... A trebuit să aștepte până a doua zi, căci pe aici trenurile abia circulau odată la zi. Ce să facă?

Șeful gării l-a invitat la sine.

— Mulțumesc, dar nu aș rămânea bucurios.

— Astăzi, nefiind alt tren, nu mai poți pleca. La mine vei găsi locuință comodă.

— Aș rămânea, cu plăcere, dar trebuie să plec, chiar pe jos, dacă în alt chip nu s'ar putea.

Șeful gării observând din vorbele lui Unia, că arde de râvnă apostolică, își bătea și el capul cum să-i ajute. Deodată îi veni prin minte: „Îi pun pe o trasină, îi dau patru oameni, cari să mână trasina și se poate ajuta bineșor pe o depărtare oarecare!“

Zis și făcut. — „E foarte bine! E foarte bine!“ — striga Unia cu mulțămire și peste zece minute alerga trasina cu el.

Toți cei rămași în gară ziceau:

— „Vezi ce face zelul apostolic? Nu cunoaște nici stare nici alinare!“

XIV Osana

Leproșii erau avizați despre sosirea lui Unia și au făcut toate pregătirile pentru a-l primi sărbătorește.

Unia însuși își descrie primirea, precum urmează, în epistola ce a adresat-o lui Don Rua:

„Călătoria mea în această țară a durerii a fost foarte norocoasă. La sosirea mea, sărmanii aceștia erau în mare mișcare. Era pe la ora 11, când am ajuns. Soarele dogoria. Aceia, cari nu erau le gați de pat, au venit înaintea mea, până departe la păduri, care pe jos, care călare. Când am ajuns mai aproape de acest oraș al morții, m'au întâmpinat 100 de copii, îmbrăcați de sărbătoare, fiecare cu un steguleț în mână. Au urmat fetițe îmbrăcate în alb, ținând în mâni ramurile de finici și flori și cântând spre lauda lui Dumnezeu, care m'a adus aici. Priveliștea aceasta m'a pătruns în toată ființa storcându-mi lacrimi.“

Dar cât de mișcător a fost, când am cercetat pe bolnavii legați de pat! Sunt peste cincizeci nenorociți aceștia, cari nu mai au

formă de oameni. Cei pătrunși de boala aceasta cumplită, sunt plini de bube puturoase, scârboase, din cap până'n picioare.

Am rămas încrăcit la vederea lor. Dar când m'am apropiat de ei, păreau că prind putere. De pe fața lor se observa durere nespusă, amestecată cu bucurie. O hii li-se mișcau cu neastâmpăr. Își întindeau spre mine brațele buboase și în mare parte putrezite. Se bucurau de sosirea mea. Eu încă mă simțiam mângâiat de osteneți și-i îmbrățeam în clipele lor nespuse de grele. Nu se așteptau la mai mult. Fiecare își exprima mulțămirea cu capul, cu ochii, cu mâinile.

Oh, suflete răbdătoare, suflete binecuvântate! Va înțeleg prea bine. Voiu fi cu voi. De aceea am venit, ca să împart cu voi suferința, durerile, nenorocirea și să vă împărtășesc mângâierea cerească. Oh, fraților nu vreau să mă mai despart de voi!

Și ce fac eu în acest mare spital al bolnavilor? Căci trebuie să știți, că 1200 de înși sunt atinși în măsură mai mică, sau mai mare, de urgia boalei și toți sunt urșiți morții! Eu trebuie să grijesc deci de toți, să le servesc liturgii, să-i împărtășesc cu sfintele taine, să mângâi pe bieții suferinzi și să-i cercetez zilnic. Apoi trebuie să catichez mulți copii. În lucrările aceste îmi ajută câțiva leproși. Și gur nu aș răsbii.

Dar, dacă mă va cuprinde și pe mine lepra? Dumnezeu să mă ferească! Dacă însă mă va ajunge, ajungă-mă! Când nu voi putea face liturgia din cauza durerilor, chiar și atunci le voi fi spre ajutor, căci îi voi spovedi și mângâia chiar și când voi fi plin de bube“.

Bombă criminală în Triest

În redacția unei gazete italiene din orașul Triest niște mâni criminale au așezat de curând o bombă. Drăceasca armă a explodat și a făcut mari stricăciuni, răcind foarte greu pe mai mulți redactori ai gazetei „Popolo di Trieste“. Italianii cred, că bomba a fost pusă de către Societatea patriotică „Orjuna“ a Slavilor dela miazăzi, cari nu sunt învolți ca orașul Triest să rămâie al Italiei.

Chipul nostru înfățișează locul unde a explodat bomba cu pricina și găurile făcute de ea în zid.

Serata dansantă a Reuniunii Femeilor Române gr. cal. din Blaj

Hotărît, femeile când își pun în gând să facă ceva lucru frumos, apoi acela reușește de bună seamă, ori câte greutăți s'ar pune în cale. Cine n-a crezut că-i așa, s'a putut convinge Duminică seara, în 16 a acestei luni, la serata Reuniunii. Pe lângă toată „criza“ de bani și necazurile zilei, cari ne apasă și ne stânjenesc voia bună, doamnele blăjene au știut să aranjeze o petrecere cu joc așa de frumoasă și binereușită, cum de mult nu s'a mai văzut.

Toată inteligența Blajului, mai multe familii fruntașe de meseriași, ba chiar și oaspeți din jurul Blajului, au ținut să cerceteze „serata dansantă“ a Reuniunii noastre, cu atât mai mult, că invitarea anunța, că damele se vor prezenta în costume naționale.

A și fost o înșiruire minunată de costume românești cari de cari mai măndre și mai strălucitoare, încât îți era mai mare dragul să le privești, neștiind pe care să-l admiri mai mult.

S'au amestecat aici într-o încântătoare combinare de colori, ca florile într'o livadă, fotele înrărgite din Argeș, Mușcel și Câmpulung cu celea roșii dela Tulgheș și negre învrăstate de Pădureancă și cu celea cu bănuței și ciucuri din Bănat, — cu itele bogat și minunat cusute în colori alese, dela Mehedinți și Breaza, și celea albe cu alțiță dela Săliște și celea chindisite dela Cărpiniș și de pe Târnave, de credea, că-i o expoziție, anume aranjată, de costume din toate colțurile Țării Românești.

Intregul comitet al Reuniunii, în frunte cu dna prezidentă Anastasia Pop, s'a prezentat în costume naționale.

Nu suntem în stare să zugrăvim, în scris, tabloul minunat ce ne-a desfătat privirile, de aceea să ne dați voie să înșirăm o samă de costume, în ordine alfabetică: Doamnele Silvia Băgăian, Mușcel; Eliza Dr Bianu, Breaza; Aurelia Bucur, Mușcel; Mărioara Caliani, Mușcel; Anuța Hânza, Banat; Emilia Hopârtean, Breaza; Veturia Hossu, Argeș; Aurelia Dr Măcelariu, Câmpulung; Silvia Marian, C. Lung; Susana Mărginean, Bănat; Rica Modorcea, Mehedinți; Any Moldovan, Mehedinți; Cornelia N. Moldovan, Banat; Georgina Muntean, Mușcel; Sofia Murza, Mehedinți; Rafila E. Negruțiu, C. Lung; Anastasia Pop, Mehedinți; Eugenia Pop, C. Lung; Susana Sasu, Seliște; Genica Dr Suci, C. Lung; Maria V. Suci, Breaza; Lucia Trâmbițaș, Pădureancă. — Domnișoarele: Letiția Băcilă, C. Lung; Anuța Bălan, C. Lung; Maria Bărsan, Bănat; Lucreția Domșa, Cărpiniș (Târnava); Nuța Domșa, Mușcel; Nora Florea, Câmpulung; Ileana Maior, Tulgheș; Ileana Sasu, Tulgheș.

La port românesc joc românesc, așa se potrivește! Apoi așa a și fost. Hora cu Ardeleana, Invărtita cu Hațegana și Târnăveana s'au perândat vioiu și săltăreț, în sunet românesc de vioară, iar ca încoronarea lor s'a jucat marele și minunatul joc național „Romana“ în 5 figuri măestre, conduse de inimosul nostru primpretor Dr Traian Denghel.

Reuniunea femeilor blăjene ne dă, cu toate ocaziile, pildă frumoasă și vrednică de urmat prin aceea, că păstrează neschimbată tradiția noastră și ține trează dragostea și alipirea față de portul și dansul nostru național, atât de prețuite și admirate de toată străinătatea.

Cine vrea să vadă cum erau petrecerile cu adevărat românești de demult, din vremu-

rire celea bune, să vină la Blaj și va avea clipe de înălțare și bucurie sufletească, așa precum am avut și noi cari am fost la „serata“ Reuniunii și am petrecut plăcut și familiar, până în zori de zi.

Coresp.

Căsătorie. Tânărul *Nicolae Iacob*, fiul proprietarului Simion Iacob din Voiteg, jud. Timiș s'a căsătorit cu tânăra *Sofia Cinca*, din com. Dejan (Timiș). „Întru mulți și fericiți ani“.

Di prof. Iorga în America. Apostolul culturii românești și marele învățat al neamului nostru Di prof. N. Iorga de mai multe săptămâni se află în America. Societățile românești de acolo îl primesc pretutindenea cu mare dragoste și alaiu.

Este mare bucurie și pentru noi că frații nostri din America știu arăta străinilor că și noi ne știm cinsti și prețui oamenii mari ai neamului.

Cutremur de pământ. În zilele acestea în insula Creta (Cyela) a fost iarăș un mare cutremur de pământ. S'au dărâmat și prăpădit vre-o 10 sate, ba au fost și o grămadă de morți și răniți.

Populația înspăimântată și de teama unor noi sguđuri stă sub cerul liber.

Să rostogolesc stâncile între Vărciorova și Orșova. Razele soarelui primăvăratice topesc nămeți de zăpadă de pe coastele munților dintre Gura Văei și Vărciorova (Poarta de fier) siroaiile de apă se strecura printre crepăturile stâncilor. Acestea se deprind și se prăbușesc în vale pe linia ferată, făcând mari pagube Căilor ferate și împiedcând și mersul regulat al trenurilor.

Unul care vrea să topească gheața și zăpada dela polul de miază-zi. Știrea asta, ghiciri de bunăsamă, că vine iar din America.

Un vestit inginer cu numele Barnes a iscut un mijloc prin care se pot topi mari blocuri de gheață și zăpadă, presărând pe ele un fel de materie compusă de el. Americanii i-au făcut propunerea să meargă la *polul sudic* (cel mai îndepărtat punct dela miază-zi al mântului, acoperit cu gheață veșnică) și să scape o expediție a renumitului descoperitor căpitanul Byrd, care s'a dus să cerceteze rămurile acelei părți a pământului și a rămășițelor corăbiilor împotmolite în mijlocul uriașelor stânci de gheață.

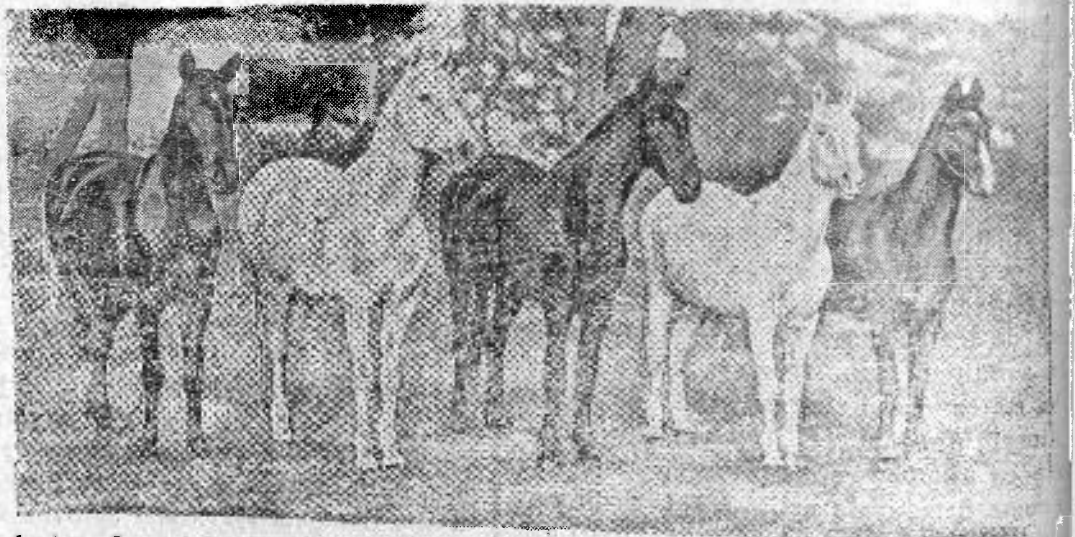
Un general neamț cade din fereastra locuinței sale. Gazetele din Germania aduc știre, că generalul Filip Wolff, apropiindu-se de fereastra deschisă a amezit și s'a prăbușit dela înălțimea etajului al 4-lea în stradă. Moartea i-a fost fulgerătoare.

Drumuri luminate de stâlpi și copaci. În țările din apus (Franța, Anglia, Germania) s'a introdus de curând o măsură foarte folositoare, care va face mult bine călătorilor de tot felul, cari sunt siliți să umble noaptea pe drumuri. Anume, toți copacii și stâlpii pe marginea drumurilor mai însemnate, sunt unși cu un fel de materie care luminează noaptea (cum îi de pildă licuriciul, ori așchile de răchită putredă). — În felul asta mulțime de norociri vor fi încunjurate.

S'a scufundat un vapor la New York. Vaporul german „München“, pe care se afla în apropiere de portul orașului New York, s'a aprins din cauze necunoscute și s'a scufundat. Vaporul ducea 260 de călători, au fost mântuiți toți. S'au înecat însă doi preună cu vaporul, sau, mai bine zis, au arși 6 oameni din serviciul vaporului. Vaporul avea în magaziiile sale și un tanc cu sport de două mii de paseri canare (cântăreț vestite), pe cari le ducea în America un sărar neamț. Bietele paseri încă s'au înecat cu vaporul.

Iarnă grea în Apus. În vremea noi se arata semne de primăvară, în Apusul iarna își face de cap. În de Spania se plâng de-o iarnă cum n'au mai pomenit. În părțile de miază noapte ale Spaniei toate trenurile s'au oprit de zăpezi și șinele ținuturi întregi în cari locuitorii sunt an-

Cail împăratului Japoniei

În țara Japoniei cail se bucură de mare cinste și onoare. Acolo zicala cu „Păgalbină“ nu este numai o vorbă goală sau de glumă, cum e la noi, ci adevărul curat. În țara dată a locuitorilor, nobilii strănepoți ai lui „Ducipai“ (calul lui Alexandru Macedon) și an sfânt, sărbătorit de oameni cu multă strălucire. Un asemenea an este anul 1930, în care japonezii dau o grijă deosebită cailor, hrănindu-i numai cu „lapte și cu miere“, cum s'ar face în tot cursul acestui an în Japonia se aranjază expoziții de cai, târguri mari, întreceri și concursuri, al căror scop este ca oamenii să se învețe a-și prețui cail.

Chipul nostru înfățișează pe cei mai iubiți și mai scumpi cinci cai ai Micadoului Japonia, cari au fost găsiți ca cei mai frumoși la marea expoziție de cai din orașul Toki-

fați să moară de foame, neputând răzbi după bucate. Imprejurul satelor s'au înmulțit lupii în chip îngrozitor. Pescarii de pe malul mării nu pot să mai iasă în larg de băntuirea furtunilor. Multe corăbii cari întârziaseră pe ape, au fost răsturnate de orcane și înecate cu oamenii cu tot.

Cărți funduare în vechiul regat.

În primăvara anului acestuia se vor face cărți funduare și în vechiul regat. Acesta este un lucru foarte bun din partea stăpânirii de azi fiindcă fără acestea vinderile, cumpărările și împrumuturile hipotecare (pe moșia) se făceau cu multe forme și greutate.

Examenele la școlile de notari din Ardeal,

se vor ținea la Făgăraș în zilele de 21, 22 și 24 Februar a. c. președintele comisiunii fiind dl inspector general administrativ Alex. N. Ștefănescu; — la Arad în zilele de 21 și 22 Febr. și la Lugoj în zilele de 24, 25 și 26 Febr., sub prezidenția dlui inspector general adm. Iulian Peter.

Un vifor de zăpadă omoară 23 oameni.

În zilele din urmă au băntuit numeroase vifore de zăpadă chiar și în țările mai calde, adică mai aproape de miazăzi. Așa în Spania în munții așa numiți Pirenei, s'a deslășuit un astfel de vifor, care a îngropat pe vii în noianele de zăpadă o ceată de turiști (călători cari umblă din plăcere pe munți) și alți drumeți, cu totul 23 la număr.

Născocirea unui inginer american.

Americanii sunt azi cei dintâi în iscodirea tuturor mirozoniilor veacului, mai ales pe rășină și pe mașinăriilor. Mai nou, ei că ar fi găsit în mijloc de a clădi pe fața pământului nește case, cari se acață de-un stâlp de oțel și cu un scripeț se pot ridica în aer până la vârful tîlpului. Mai poftescă tâlharilor să între pe creasta ăstor fel de locuințe!

Furtuni pe Marea-Neagră.

De câțiva vreme Marea-Neagră este turburată de furtuni roaznice, mai ales spre țarmurile de către Asia-Mică. Mai multe vase de pescari au fost înecate cu oameni cu tot. Corabia turcească „Sürük” deasemenea s'a scufundat, fără să se vadă nimic de soarta oamenilor de pe dânsa. Au mai nenorocit vaporul englez „Calches” și un alt vapor cu numele „Hayrie”.

Ferți armele de copii

Un copil de șase ani cu numele Ionel Aiecușan din Teiuș, îmblând cu arma tatălui său, și-a descărcat pușca în piept și a murit pe loc. Cum s'a întâmplat nenorocirea nu se știe chiar împede, deci copilul era singur în casă, decât că, pe când au sosit părinții, el murise cu pușca alături.

Consiliul județean din Târnava-Mică

La 17 februarie a. c. s'a ținut ședința de constituire în ziua de 17 Februarie la Diciosânmartin. A fost o ședință foarte frumoasă. Votările s'au făcut în cea mai bună înțelegere. Președinte al consiliului județean fost ales d. senator Dr Victor Macaleu, președinte al delegației permanente d. Dr Ion Zilerlu subprefectul județului, iar în delegație dd. Dr Ioan Ianu, avocat Blaj, Simion Moldovan, notopop în Diciosânmartin, Romul Ibru, profesor în Dumbrăveni și Dr Alexandru Felszeghi. Suplenți în aceeași delegație dd. Alexandru Paplu, Demetriu Boar și George Oancea.

O lacrimă pe mormântul pâr. Traian Rațiu, fost preot în parohia Cacova

Mă apropiu și eu, cu ochii umezi de ne-grăită durere, în numele prietinelor tăi de pe valea Aiudului și a bunilor tăi credincioși, frate Trăiene, și depunem o lacrimă pe țărâna încă caldă a mormântului tău, care te-a închis în el pentru todeauna.

Ai plecat de puțină vreme din mijlocul credincioșilor, ai părăsit casa-ți modestă, ai lăsat copiii-ți dragi în grija celor buni, și-ai lăsat altariul sfânt și te-ai închis în zidurile Clinicei din Cluj, ca să-ți câștigi sănătatea pierdută, să-ți redobândești puterile ce în timpul din urmă te părăseau tot mai mult. Rămăși zdrobiți de vestea tristă că tu, celace pe fața ta se putea ceta pururea veselie, tu celace ai purtat un trup ce se părea neînvinș, tu celace nu ai vrut să așezi lumii că guști din paharul amar al singurătății, tu bucuria și mângăierea copiilor tăi, forul vesel al întâlnirilor noastre, nu mai ești, la auzul trist că sufletul tău a trecut la vecinicie am rămas zdrobiți și înfrânți. Ca să ne plătim o sfântă datorie, eu ca prieten bun al tău, care 5 ani de zile și-am fost cunosător al durerilor tale amare și credincioșii tăi ne plecăm inimile în fața mormântului, și în durerea noastră vărsăm lacrimi de recunoștință, căci tu ne-ai părăsit când noi ne credeam mai legați de tine. Unde sunteți voi iubiiți lui credincioșii Aproiați-vă cu inimile de mormântul proaspăt, dați-mi glas, ca să pot fi talmaciul durerilor voastre amare. Doar pe voi v'a iubit cu dragoste de părinte, doar el vreme de 21 ani va fost mângăitorul și povățuitorul vostru.

Noi frate Trăiene și bunii tăi copii rămași fără tată și mamă, plângem și ne jeluim în urma ta, nu vrem să-ți tulburăm somnul lin și dulce, fără te rugăm din cerul sfânt privește și spre noi, cere marelui Dumnezeu să fie îngrijitorul celor doi orfani ai tăi, Nelului iubit, cu al cărui dor și-ai dat sufletul, și Liviuței scumpe.

Făcându-ți făgăduință că te vom purta în totdeauna în inimile noastre, eu care nu am putut fi de față când pământul și-a închis mormântul, îți zic rămas bun dragă Trăiene, rămas bun dulce amice; lin fie somnul tău în cimiteriul din Cluj, binecuvântată fie memoria ta în veci; odihnește în pace!

Teodor Radu
preot.

Anunț școlar

Se aduce la cunoștința Onor. Public că Școala de Menaj din Obreja—Alba, pe lângă cursurile regulate ale școlii, va deschide pe ziua de 1 Martie a. c. un curs de bucătărie și spălat și călcat, eventual croitorie pentru tinerele fete cari doresc a-și completa educația cu cunoștințe gospodărești (casnice). Acest curs va dura 6 luni dela 1 Martie—10 Iunie și dela 15 August—15 Noemvrie a. c.

Cursistele vor fi interne și vor plăti următoarele taxe: 1500 lei lunar pentru întreținere și 2000 lei taxă fixă, la începerea cursurilor.

Taxa de 1500 lei lunar se va folosi pentru preparatele ce se vor experimenta la atelierul de bucătărie și cari se vor servi elevelor cursiste ca hrană zilnică, iar taxa de 2000 lei va avea destinația să acopere cheltuielile de încălzit, iluminat, spălat etc.

Pentru alte informațiuni a se adresa la cancelaria școlii.

Directoară Ionescu.

Vestitul călător Sven Hedin

Chipul acesta înfățișează pe marele „explorator” sau cercetător de țări necunoscute Sven Hedin, care a împlinit în ziua de 19 Februar 65 ani de viață. Sven Hedin este un mare învățat suedez, care a făcut cinci mari călătorii în ținuturile celea mai nepătrunse ale Asiei și cu cărțile sale despre aceste călătorii s'a făcut vestit în toată lumea. În deosebi este fără de păreche cartea sa despre Tibet.

Unele dintre cărțile lui Sven Hedin sunt traduse și în limba noastră sub titlul „Dela polul nord la polul sud” și sunt o ceteră dintre celea mai interesante și mai pline de învățături. Acestea cărți se află de vânzare și la Librăria Seminarială din Blaj, 6 volume cu 170 Lei. Noi dăm în foia acestui număr al nostru un pic de gustare din interesantele scrieri ale lui Sven Hedin.

Bumbacul

Pânza cea mai bună se țese din fire de bumbac. Din pânză se pregătesc cămeșile și albiturile mai alese.

Bumbacul se cumpără din prăvălii. Aici se găsește pachetat în hârtie groasă. Pe pachete se află numere, cari arată lungimea și grosimea firului. Firele de bumbac sunt așezate în scule sau păpuși.

Prăvălierii aduc pachetele de bumbac dela fabrici.

În fabrici se pregătesc bumbacul din scamele unui copacel verde, ierbos și crengurit. Pe crenguri cresc frunzele, cari au câte trei-cinci creștături mai mari. Parcă ar fi palma unui om. Pe față frunzele sunt lucii, iar pe dos sunt păroase. Perisorii sunt mărunți și deși ca vata.

Florile sunt mari și frumoase. Au culoare galbină-deschisă. Seamană cu florile de Nalbă.

Din flori se fac fructele, cari sunt mari cât o nucă. Păreții fructului sunt subțiri. Când fructul e copt, păreții creapă în cinci părți și iesă dintre ei o grămadă de fire albe și dese. Sunt firele de bumbac, din cari se fac sculele din pachetele pe cari le cumpărăm din prăvălii.

În firele de bumbac din fructe, sunt învelite semințele. Un fir de semință e rotund, negru sau roșu și destul de mărișor. Într'un fruct sunt 7—11 semințe.

Dacă vrem să cultivăm bumbac, pregătim pământul ca și pentru porumb. Semința o aruncăm rar. După ce a răsărit, îl îngrijim chiar așa cum îngrijim porumbul. Pentru ca bumbacul să crească și să dea fructe cu fire de bumbac, trebuie căldură de cel puțin 16—25 grade. La o căldură mai mică se prăpădește. Pe lângă căldură îi trebuie și apă. Dacă pământul în care cultivăm bumbac este mai uscat, îl udăm într'una.

Cel mai mult bumbac se cultivă în Statele Unite. Culturi întinse de bumbac sunt și în Italia, Spania, Grecia, Maroc, Algeria, Siria, Egipt, Persia, China, Japonia și India.

La noi în țară încă se poate cultiva bumbac, mai ales în Dobrogea, Oltenia și Banat, unde vremea este mai călduroasă. S'au și făcut încercări și dacă toamna e lungă — căci îi trebuie căldură pe vremea coacerii fructelor — reușește destul de bine. Apa trebuincioasă e bine să i-o dăm prin irigație.

Bumbacul se cultivă pentru firele fine și lungi de vre-o 5 cm., cari se găsesc în fructe.

Oa acestea fire să nu se împrăștie, culegerea se face demineata, până încă nu s'a luat roua. Lucrătorii culeg fructele pline cu fire de bumbac, le pun în saci, le încarcă pe care și le duc la fabrici. Aici se scarmână și semințele cad de o parte, iar firele de bumbac rămân de altă parte. Acestea fire sunt trecute din nou printr'o mașină, care le scarmână așa de mărunț, încât rămân numai ca și fulgii ușori pe cari îi poartă vântul în toate părțile. Acești fulgi mai trec printr'o mașină, așa că pe când ajung în cealaltă parte a fabricii sunt numai ca și o ninsoare curată.

Pe urmă fulgii de bumbac sunt duși la mașinele de tors și prefăcuți în fire lungi cari se dapană în scule și se pachetează în hârtie groasă.

Sunt și țesătorii, în cari din firele de bumbac se pregătește pânză, care iarăși se poate cumpăra din prăvălii.

Celea mai mari piețe, în cari se vinde bumbac sunt în Anglia, la *Liverpool* și în Franța la *Havre*.

La noi încă de aici se aduce bumbacul.

Din bumbac se pregătesc și *găitane* și *fitiluri*.

Barchetul e țesut din bumbac netors. *Vata* ce se cumpără din farmacie, încă se pregătește din bumbac. Cu vată se leagă ranile.

Vata amestecată cu vitriol dă *fulmicotonul*, care e o materie explozivă.

Fulmicotonul topit în camfor dă o altă materie numită *celuloid*. Din celuloid se fac piepteni, cutii, mânere, plăsele și altele. Celuloidul se poate cunoaște ușor, fiindcă se aprinde și arde repede.

Din semințele de bumbac se stoarce oleiu bun și plăcut la gust. Cu acest oleiu se pot pregăti mâncări. E ca și oleiul de masline și e cu mult mai lesne decât acesta.

Din oleiu de bumbac în timpul din urmă să fabrică și cauciuc.

Rămășițele dela tease sunt o bună hrană pentru vite.

Ion Popu-Câmpeanu

Rățiu Tanase I. Ioan. Am primit 180 lei din cari 25 lei pentru 1 calendar iar restul de 175 lei pentru foaie. Boroș Ioan I Gr. Cei 360 lei de cari ne întrebați i-am primit. Foaia n'am oprit. Burdea Mihai. Numerii cari ni-i cereți nu se mai află.

Ludovic Vida. Din suma de 1665 lei am trecut pentru calendare 825 lei, pentru 3 abonamente 540 lei la Unirea Poporului iar 300 lei la Unirea

Am primit câte 90 lei dela următorii: Tompa Dumitru, Constantin Gaiben, Lupuțu Petru, Pavel Milovan, Dorhoi Traian, Romul Ranca, Cantor Nicolae, Iuliu Birou, Nicolae Macarie, Radu Ioan, Morar Petru, Ioan Hossu, Lazar Caba.

Câte 180 lei: George Popa, Petrican Vasile, Nemeș Ioan, Octavian Todoran, Nicolae Bota, Pop Gh Alexandru, Albin Mărginean, Primăria Sântămărie, Arton Păculea, Filimon Ioan, Neamț Filofteiu, Zaharie Noaghi, Graur Pompeiu, Mazere Ilie, Pop Dumitru I. G., George Moody, Vuța Nichia, Isaia Marele

Alte sume: Pipa Iosif 100; Abrudan Teodor 360; Bondrea Vasile 100; Simion Pop 200; Epitrop. română unită Ticvanul mare 510; Augustin Boțian 200; Alexandru Cozma 200; Polverejan George 160; Eugenia Pătru 50; Muntean Virgil 200; Guța Ioan 150; Ilie Muntean 360; Maria Hurghiș 200; Maxim Lica 113; Petru Zomonita 40; Nicolae Țifrea I. G. 75; Alexandru Toma 500; Ioan Mustețiu 400; Pop Iosif I. G. 360; Păr Victor Pop 1350; Vica Hodărnu 40; Urieș Mihai 80; Macaveiu Vezean 372; George Popa 120; Florea Alexandru 360; Iosif Voina 50; Moldovan Alexandru 200; Ionaș Dumitru 120; Pascha Vasile 200; Ambrosiu Moldovan 135; Aron Silviu 200; Resteu Florian 150; George Cornea 45; Tepeș Crăciun I. N. 60; Teodor Oniga I. T. 40; P. Bonaventura Romiță 360; Fundaț. Regele Mihai 209

Redactor: IULIU MAIOR

Mulțumită

Din prilejul trecerii la cele eterne a iubitului nostru soț, tată, fiu și frate Ioan Cârnațiu fost șef-contabil la Soc. „Electrică” din Blaj, rog pe toți cei cari ne-au condolat în durerea noastră, în deosebi pe foștii săi colegi de școală, să primească și pe calea aceasta mulțumirile noastre.

(994) 1-1 Văd. Margareta Cârnațiu.

De vânzare

La Mihail Urieș, tâmplar în Teluș Jud. Alba, se află de vânzare următoarele:

mobile de stejar

1 garnitură prânzitor Lei 28,000
1 garnitură dormitor „ 17,000

toate din lemn masiv și lustruit. (988) 1-1

Loc de casă

și o mașină „Ford” în bună stare de funcționare, se află de vânzare. Doritorii se vor adresa la **Blaj, Str. Simion Bărnuțiu, nr. 100.**

(987) 1-1

Parohia română unită Teaca (J. Mureș)

Nr. 6/1930 paroh.

Publicație de licitație

Pentru executarea lucrărilor de edificare până la punerea sub coperiș (în roșu) pe fundamentul terminat deja, a bisericii române unite din Teaca (județul Mureș), se publică licitație cu oferte închise, care se va ține ziua de 12 Martie 1930 ora 10, în biroul ofiului protopopesc din Teaca.

Invităm pe toți aceia, cari doresc a lua parte la această licitație să-și înainteze curtoratului bisericii gr.-cat. din Teaca, până la termenul fixat, ofertele întocmite conform prevederilor legii contabilității publice art 88—11 și a condițiilor mai jos arătate. Ofertele vor redacta numai în limba română, și rămân valabile până la deciderea curatoratului. Ofertele prezentate obligă ofertantul numai deciar biserica numai după aprobarea Prea V. Consistor.

În ofertă se va arăta rabatul la 0/0 asupra prețurilor din deviz, iar nu suma globală. Oferta trebuie să conție clauzula, că ofertantul cunoaște devizul și condițiile generale pentru executarea lucrărilor publice.

Garanța provizorie de 40/0 asupra sumei din deviz se va anexa la ofertă. Această garanție — la încheierea contractului se va completa la 60/0 din valoarea ofertei, și după care situație se va reține 60/0. Garanța provizorie se va elibera — dacă lucrările vor fi găsite bune — după recepția provizorie, iar restul de 60/0 numai după recepția definitivă.

Proiectul lucrării se poate vedea zilnic între orele 9—12 la oficiul protopopesc catolic în Teaca.

Curatoratul bisericii își rezervă dreptul de a hotărî liber asupra ofertelor, fără considerare la suma oferită și fără a restitui cheltuielile făcute de ofertanți.

Teaca, la 4 Februarie 1930.

Dionisiu P. Decel

paroh-protopop (977) 1-2

Gonza C. Teod

curator-primar

Publicație

La *Comitetul școlar județean* din Târnava Mică este a se ocupa postul vacant de *verificator-contabil* și un post de *implicari* cari vor fi remunerați cu o plată fixă de învoială acționându-se impozitul legal.

Doritorii a ocupa posturile amintite să poștîți a-și înainta cererile în scris provăd cu timbru legal cel mai târziu până la 27 februarie a. c.

Posturile sunt a se ocupa la data de 1 Martie a. c.

Condițiile în cari trebuie să funcționeze pot vedea în fiecare zi la Revizoratul școlar Diciosânmartin între orele 8—12 a. m. și 3 p. d. m. afară de Dumineci și zilele de sărbătoare. Diciosânmartin 14 Februarie 1930.

Președinte:

L. Maior.

p. Secretar

Pomp. Dem

(993) 1-1

Se vinde o

mașină de treerat

marca „Ferroagricola” 720 mm cu motor de 10 HP, în stare foarte bună, garantată; se vinde din mână liberă la

MIRON ȚETC

Felșea, jud. Târnava mică

(941) 5-5